

Elektrik Sektöründeki Sorunlar

Elektrik enerjisinin zorunlu ihtiyaç sınıfında bulunması ve enerji ihtiyacının da her geçen gün artıyor olması enerjiye olan talebin de artışına neden olmaktadır. Ve bu artışın doğal bir sonucu olarak da beraberinde birçok sorunu getirdiği gözlemlenmektedir. Bu sorunların çözümlerine yönelik dünyada ve Türkiye'de çeşitli çalışmalar yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir.

Dünyadaki artan nüfusla birlikte kentleşme ve sanayileşme olguları, küreselleşme neticesinde artan ticaret olanakları, enerji ve doğal kaynaklara olan talebin de giderek artmasına neden olmaktadır. Kullanımındaki kolaylık, rahatlık ve kalite yönünden elektrik enerjisi öteki enerji çeşitlerinin önüne geçtiği de bilinmektedir.

Türkiye'de elektrik sektörünün başlıca sorunu, birincil yakıtlarda yüksek oranda dışa bağımlılık (yaklaşık %70) ve bu bağımlılık sebebiyle de yüklenilmek zorunda kalınan ağır dış ödeme yükümlülüğüdür. Kalkınma Bakanlığı'nın hazırladığı ve Bakanlar Kurulu'nun da kabulünü yaptığı 2018-2020 yıllarını kapsayan "Orta Vadeli Program" çerçevesinde dışa bağımlılığı azaltabilmek için;

✓ Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji üretimindeki payı artırılacaktır.

✓ Yenilenebilir enerji yatırımlarında kullanılan ekipmanlarda dışa bağımlılığı azaltacak yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) uygulamasına devam edilecektir.

✓ Ulaştırma, sanayi ve konut sektörlerinde enerjinin daha verimli kullanılmasına yönelik bir program başlatılacaktır.

✓ Kamu elektrik üretim santrallerinde, elektrik iletim ve dağıtım şebekelerinde verimlilik artırıcı önlemler alınacaktır.

SEKTÖRÜN ÇÖZÜMÜ BEKLENEN SORUNLARI

1. Tedarik Hizmetindeki Sorunlar

• Elektrik hizmetinde halen bir dijitalleşme bulunmamaktadır. Teknoloji ile bu kadar ilişkili olan bir sektörün gelişmeleri halen geriden takip etmesi büyük sorun olduğu bilinmektedir.

• Faturalandırmalar halen tüketicinin anlayabileceği sadelikte değildir. Ayrıca faturalara itiraz konusunda da tüketiciler yeterince haklarını arayamamaktadır.

• Elektrik satışında lisans sahibi bazı elektrik şirketleri tüketici-

cilerin bilgisizliğinden fayda sağlamaktadır. Ve EPDK'nin bu konuda tüketicilerin haklarını yeterince koruyamadığı görülmektedir.

• Şikâyetlere dönüşler makul sürelerde olmadığı gibi kolay da değildir. Kullanıcı-ların haklarına kolayca ulaşamadığı görülmektedir.

2. Dağıtım Hizmetindeki Sorunlar

• Bağlantı aşamasında tüketici suistimal edilmekte ve elektrik şirketlerinin yapması gereken yatırımlar tüketiciye yaptırılmaktadır.

• Abonenin yaptığı yatırımlar iz bedelle (bedelsiz olarak) elektrik şirketine devredilmeye zorlanabilmektedir.

• Abonenin geçmişte yapmış olduğu özel enerji nakil hatlarının elektrik şirketleri tarafından devralınması gerekirken devralınmamaktadır.

• Aboneye ait enerji nakil hattı üzerinden bir başkasına elektrik verilmesi durumunda hattın devralınması gerekirken bu yapılmadığı gibi hattın bakımı da elektrik şirketi tarafından üstlenilmektedir.

3. Üretim Hizmetindeki Sorunlar

• Sistem kullanım birim maliyetlerindeki ciddi artışların varlığı.

• Doğalgazdan elektrik üreten santrallerin çok ciddi sıkıntılarının olması sebebiyle ihtiyaç olan doğalgazın kısıtlanması ve kullanılan doğalgaza gelen zamlar santralleri durma noktasına getirmesidir.

• Piyasa şeffaflığı sağlanabilmiş değildir.

• Piyasa öngörülebilirliği sağlanabilmiş değildir.

Türkiye enerji talebi, kentleşme, sanayileşme, refah artışı, teknolojinin yaygınlaşması ve artan nüfusa paralel olarak yükselişini sürdürmektedir. Bununla beraber Türk enerji sektörü de büyümekte ve gelişmekte olan bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir. Bütün bu büyüme ve artışların doğal bir sonucu olarak sorunlar da artmaktadır. Her ne kadar bir takım sorunlar çeşitli yasal çalışmalarla çözüme kavuşmuş olsa da görüldüğü üzere çözümü bekleyen daha pek çok güncel sorun bulunmaktadır. Bunların da çözülmesi Türk enerji ve elektrik sektörünün menfaatleri açısından bir zaruret halini almaktadır.

